

STRATEŠKI PLAN DJELOVANJA

2021.-2023.

Impressum:

STRATEŠKI PLAN DJELOVANJA

DRUŠTVA ISTRAŽIVAČA MORA

20000 MILJA

2021.-2023.

Autori:

Hrvoje Čižmek, mag. biol.

Barbara Čolić, mag. oecol. et prot. nat.

Društvo istraživača mora - 20000 milja

Put Bokanjca 26a

23 000 Zadar

Tel: +385 95 8968 477

Email: info@drustvo20000milja.hr

Web: www.drustvo20000milja.hr

OIB: 05227327992

IBAN: HR34224820081104066541

Predsjednik Društva: Hrvoje Čižmek

Datum osnivačke skupštine: 29.12.2005

Datum upisa u Registar udruga RH: 05.07.2006

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Društva 20000 milja

SADRŽAJ

1	UVOD	1
2	O DRUŠTVU 20000 MILJA.....	3
2.1	Tijela upravljanja i nadzora društva.....	7
2.2	Projekti/akcije/aktivnosti od osnutka do danas	10
3	DRUŠTVENI I OKOLIŠNI PROBLEMI.....	33
4	VIZIJA, CILJ, MISIJA, VRIJEDNOSTI	34
4.1	Vizija	34
4.2	Ciljevi povezani s ciljevima održivog razvoja	34
4.3	Misijska	34
4.4	Vrijednosti	35
5	ANALIZA OKRUŽENJA (ekosustava)	37
5.1	Analiza Društva.....	38
5.2	Analiza korisnika	39
5.3	Analiza dionika	40
5.4	SWOT analiza.....	43
6	IMPACT STRATEGIJA (za razdoblje od 2021. do 2023.)	45
7	ZAKLJUČAK	55

1 UVOD

Strateško planiranje upravljačko je sredstvo koje će se koristiti u svrhu povećanja učinkovitosti rada Društva istraživača mora - 20000 milja (Skraćeni naziv: Društvo 20000 milja, u produžetku ovog dokumenta koristit će se termin „Društvo“). Strateškim planom fokusirat će se vizija i prioriteti Društva u odnosu na promjenjivu okolinu te osigurati da njegovi članovi rade na ostvarivanju istih ciljeva.

Strateški plan usmjeren je prema potrebama Društva i pojedinaca Zadarske županije, ali i Republike Hrvatske te korisnika Jadranskog mora uzimajući u obzir društvena, gospodarska i politička kretanja kao i lokalne, regionalne i nacionalne razvojne strategije.

Ovim strateškim planom bit će iznijeti prioriteti koji se trebaju postići kroz narednih nekoliko godina, u razdoblju od 2021. do 2023. godine, kao i akcije koje se trebaju poduzeti u skladu s istim strateškim prioritetima.

Oblikovanje ideja uključuje mišljenje o budućnosti Društva 20000 milja. Za dobivanje određenih informacija o budućnosti bit će prikupljene i procijenjene informacije iz prošlosti i sadašnjosti.

- Predviđanje gdje Društvo ide
- Odlučivanje gdje bi Društvo trebalo ići

Planiranje akcija uključivat će kreativnost i promišljanje o mogućim akcijama koje treba poduzeti, kreirati više opcija, provjeriti smisao tih opcija i odlučiti kako ih primijeniti. Tako napravljen strateški plan povećava šanse da aktivnosti Društva iz dana u dan osiguraju postizanje željenih rezultata. Nadalje, strateški plan pomoći će Društvu u dobivanju konkretnijih informacija o uspješnosti njegovog djelovanja i biti velika smjernica pri izradi sljedećeg strateškog plana, zadataka i ciljeva. Po završetku 2023. godine Društvo će dobiti odgovor na pitanje ide li u pravom smjeru i stiže li tamo gdje želi biti.

Strateški plan uključivat će kratki sažetak o Društvu 20000 milja, koji će sadržavati unutarnju strukturu Društva te identifikaciju dosadašnjeg rada i postignuća. Sadržavat će viziju, misiju i vrijednosti Društva, analizu okruženja (dionici, SWOT analiza), strateške smjernice djelovanja i razvoja te pokazatelje uspješnosti za razdoblje 2021. - 2023.

Ovu publikaciju izradili su članovi Upravnog odbora Društva u izravnoj komunikaciji s članovima i volonterima.

Izrazi koji se koriste u ovoj publikaciji, a koji imaju rodni izričaj, odnose se na jednak način i na muški i na ženski rod, bez obzira u kojem se rodu koristili.

2 O DRUŠTVU 20000 MILJA

Društvo 20000 milja djeluje od 2005. godine. Djeluje u cilju poticanja i promicanja istraživanja ekosustava mora i njegove zaštite, zagovaranja prihvatljivog gospodarenja morskim resursima primjenom odrednica održivog razvoja te izgradnjom imidža Hrvatske kao zemlje s velikom razinom bioraznolikosti.

Društvo okuplja ambiciozne, svestrane i kreativne istraživača čiji je primarni interes područje biologije mora. Mahom se radi o mladim ljudima fakultetskog obrazovanja čija ljubav prema biologiji mora predstavlja ujedno i temelj ambicije za istraživanjem te zaštitom morskog ekosustava. „*People protect what they love/Ljudi štite ono što vole*“ jedan je od citata francuskog kapetana, istraživača mora i redatelja Jacques-Yves Cousteaua (1910.-1997.) kojim članovi opisuju motivaciju za rad unutar Društva. Jedan od najboljih pokazatelja visoke motivacije članova jest činjenica da, osim uz svoje znanje, vještine i vrijeme, u rad Društva ulažu i svoju, nerijetko skupu opremu.

Članovi Društva imaju bogato iskustvo u organiziranju i provođenju projekata, u stručnom i organizacijskom smislu. Većinu aktivnosti Društvo provodi na otvorenom, konkretno na Jadranskom moru, no dio aktivnosti je administrativne prirode te u tu svrhu Društvo koristi prostor Grada Zadra s kojim ima potpisan ugovor do sredine 2022. godine.

Društvo je do danas sudjelovalo u brojnim edukacijskim i istraživačkim akcijama pogotovo onima koje se tiču edukacije o morskom okolišu i otpadu, promocije volonterizma, kartiranja morskih staništa, uspostave i provođenja programa praćenja stanja morskih staništa i organizama te sudjelovanjima na javnim nacionalnim i međunarodnim skupovima vezanima uz problematiku kojom se Društvo bavi.

Kroz brojne suradnje u aktivnostima i projektima Društvo 20000 milja steklo je brojne prijatelje i sponzore.

Područje djelovanja Društva 20000 milja jest na području demokratske političke kulture, obrazovanja, znanosti i istraživanja te zaštite okoliša i prirode.

Djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi Društva 20000 milja su:

- poticanje bioloških, kemijskih, geoloških i fizikalnih istraživanja mora
- prikupljanje podataka o rasprostranjenosti ključnih morskih vrsta i staništa
- poticanje određivanja osnovnih morskih i obalnih područja bioraznolikosti u Jadranu
- poticanje znanstveno - stručnih istraživanja, inventarizacije i biomonitoringa
- upotpunjavanje baze podataka o morskoj bioraznolikosti Republike Hrvatske,
- zalaganje za pronalaženje, istraživanje i zaštitu morskih arheoloških nalazišta,
- poticanje organiziranja akcija usmjerenih na zaštitu i očuvanje prirode te poboljšanje kvalitete morskog okoliša,
- promicanje, poticanje i razvoj volonterizma, posebice na području zaštite morskog okoliša i prirode,
- suradnja s istovrsnim i sličnim organizacijama i institucijama na nacionalnoj i međunarodnoj razini te svim organizacijama koje podupiru rad Društva;
- poticanje usavršavanja svojih članova i unapređivanje stručnog znanja iz područja zaštite morskog okoliša i prirode,
- informiranje javnosti o zaštiti prirode, održivom razvoju i zaštićenim morskim područjima;
- informiranje javnosti o ugroženim i zaštićenim vrstama Jadrana i razlozima njihove ugroženosti,
- organiziranje stručnih savjetovanja, seminara i predavanja te drugih oblika stalnog usavršavanja svojih članova sukladno posebnim propisima;
- organiziranje javnih tribina, okruglih stolova, edukativno - kreativnih radionica iz područja zaštite morskog okoliša, održivog razvoja te biološke raznolikosti, sukladno posebnim propisima
- izdavanje knjiga, časopisa, brošura, multimedijalnih sadržaja iz područja djelatnosti Društva, sukladno posebnim propisima
- promicanje i razvijanje međusektorskih kulturno-umjetničkih aktivnosti, djelatnosti i stvaralaštva te organiziranje prigodnih kulturnih događanja i manifestacija vizualne umjetnosti, sukladno posebnim propisima
- odgoj i obrazovanje za održivi razvoj, zdrave načine života i očuvanje prirode
- pokretanje drugih odgovarajućih aktivnosti u skladu s ciljevima Društva

Gospodarske djelatnosti Društvo može obavljati pored djelatnosti kojima se ostvaruju njegovi ciljevi, ali ih ne smije obavljati radi stjecanja dobiti. Društvo obavlja sljedeće gospodarske djelatnosti:

- Izrada studija, planova te stručnih elaborata, analiza, mišljenja i izvješća u području zaštite okoliša i prirode
- Izrada planova upravljanja i akcijskih planova za vrste, staništa, zaštićena područja, područja ekološke mreže Natura 2000 i drugih područja od interesa za zaštitu prirode
- Izrada i provedba monitoring programa za vrste i staništa
- Prikupljanje uzoraka divljih svojti te njihovih dijelova i derivata u skladu s nadležnim zakonom i pravilnicima
- Prikupljanje informacija o prirodi i okolišu, razvoj i održavanje baza podataka, upravljanje podacima
- Stručno savjetovanje iz područja zaštite prirode i okoliša
- Organizacija i izvođenje treninga, radionica, tečaja i seminara u području zaštite prirode te upravljanje prirodnim vrijednostima
- Osmišljavanje, organizacija i provedba javnih događanja (tribina, okruglih stolova, stručnih savjetovanja i sl.)
- Pružanje usluga edukacije iz djelokruga rada Društva
- Organizacija domaćih i međunarodnih znanstvenih i znanstvenostručnih skupova, škola, kongresa i seminara u skladu s važećim propisima
- Kreiranje, izdavanje, prodaja i distribucija vlastitih publikacija (popularnih, stručnih i znanstvenih) i audiovizualnih edukativnih, informativnih i promotivnih materijala, publikacija i računalnih programa vezanih uz zaštitu i popularizaciju prirode u skladu s važećim propisima
- Izrada i prodaja svojih proizvoda na malo izvan prodavaonica

Imovinu Društva čine: novčana sredstva, pokretne stvari (oprema, inventar i arhivsko - bibliotečni fond) i imovinska prava. Društvo stječe imovinu od članarina, doprinosa, donacija, poklona, nasljedstva, donacija iz Državnog proračuna, proračuna Općina, Gradova i Županija, namjenskih sredstava dobivenih od drugih organizacija u svrhu ostvarivanja postavljenih ciljeva, obavljanja njegovih dopuštenih djelatnosti te iz drugih pravno - zakonski dopuštenih djelatnosti.

Tijela upravljanja i nadzora Društva jesu:

- Skupština,
- Upravni odbor,
- Predsjednik Društva,
- Dopredsjednik društva
- Likvidator.

2.1 TIJELA UPRAVLJANJA I NADZORA DRUŠTVA

Skupština je najviše tijelo upravljanja. Sačinjavaju ju svi redovni članovi Društva. Skupštinom predsjedava Predsjednik Društva, a u njegovoj odsutnosti Dopredsjednik. Redovna sjednica Skupštine održava se najmanje jednom na godinu, a saziva ju Predsjednik Društva.

Skupština Društva:

- usvaja Statut, njegove izmjene i dopune;
- donosi druge opće akte potrebne za djelovanje Društva;
- bira i razrješava osobe ovlaštene za zastupanje;
- bira i razrješava druga tijela Društva;
- odlučuje o udruživanju u saveze, zajednice, mreže i druge oblike povezivanja Društva;
- odlučuje o korištenju dobiti;
- usvaja plan rada i financijski plan za sljedeću kalendarsku godinu i izvješće o radu za prethodnu kalendarsku godinu;
- usvaja godišnje financijsko izvješće;
- odlučuje o promjeni ciljeva i djelatnosti, prestanku rada i raspodjeli preostale imovine Društva;
- donosi odluku o statusnim promjenama;
- donosi odluku o prestanku postojanja Društva, promjeni naziva i sjedišta;
- rješava žalbe članova Društva u drugom stupnju;
- razmatra i nadzire primjenu odredaba Statuta i drugih općih akata Društva, materijalno-financijsko poslovanje i korištenje imovine Društva, ostvarivanje odluka, zaključaka i drugih pravnih akata;
- odlučuje i o drugim pitanjima za koja Statutom nije utvrđena nadležnost drugih tijela Društva.

Upravni odbor je izvršno tijelo Društva i najviše tijelo upravljanja između dva zasjedanja Skupštine. Upravni odbor čine Predsjednik, Dopredsjednik i tri člana Društva.

Upravni odbor Društva:

- utvrđuje prijedlog Statuta i njegovih izmjena i dopuna i drugih akata koje donosi Skupština;
- utvrđuje prijedlog plana rada i prijedlog financijskog plana za sljedeću kalendarsku godinu;
- podnosi Skupštini godišnji izvještaj o radu za prethodnu kalendarsku godinu;
- rukovodi radom Društva između dviju sjednica Skupštine;
- odlučuje o visini članarine;
- odlučuje o prijemu i o isključenju iz članstva;
- brine se o informiranju članstva i javnosti;
- odlučuje o suradnji Društva sa srodnim organizacijama;
- odlučuje o korištenju imovine Društva;
- imenuje osobe za potpisivanje materijalno-financijskih dokumenata;
- odlučuje o obavljanju dopuštenih djelatnosti;
- osniva odbore, komisije i druga tijela koja pomažu ostvarivanju ciljeva Društva;
- osniva podružnice i druge ustrojstvene oblike;
- odlučuje o izboru fizičkih i/ili pravnih osoba kojima će se povjeriti obavljanje stručnih, administrativno-računovodstvenih i drugih poslova za Društvo;
- obavlja sve druge aktivnosti predviđene ovim Statutom.

Predsjednik Društva ujedno je i predsjednik Skupštine i predsjednik Upravnog odbora Društva. Saziva i predsjedava sjednicama Skupštine Društva i Upravnog odbora te predlaže dnevni red sjednica Skupštine i Upravnog odbora. Naredbodavac je za izvršenje financijskog plana te obavlja i druge poslove koje mu povjere Skupština i Upravni odbor.

U slučaju odsutnosti ili spriječenosti, Predsjednika zamjenjuje **Dopredsjednik**. Društvo ima Dopredsjednika kojega bira Skupština na vrijeme od 4 godine. Dopredsjednik pomaže Predsjedniku Društva u njegovu radu i obavlja druge poslove koje mu povjeri Predsjednik i Upravni odbor. U slučaj odsutnosti Dopredsjednika, zamjenjuje ga jedan od preostala tri člana Upravnog odbora.

Likvidator Društva zastupa Društvo u postupku likvidacije te se otvaranjem likvidacijskog postupka upisuje u Registar kao osoba ovlaštena za zastupanje Društva do okončanja postupka likvidacije i brisanja Društva iz Registra.

U postupku likvidacije, Likvidator je dužan:

- utvrditi stanje na poslovnom računu Društva;
- utvrditi knjigovodstveno stanje dugovanja i potraživanja;
- utvrditi ostalu imovinu Društva te pribaviti iz službene evidencije Ministarstva financija - Porezne uprave potvrdu o nepostojanju duga s osnove javnih davanja;
- u slučaju dugovanja, dužan je objaviti poziv vjerovnicima da prijave svoje tražbine prema Društvu;
- u slučaju potraživanja dužan je pozvati dužnike na plaćanje dugova te raspodijeliti preostalu imovinu sukladno odredbi članka 53. Zakona o udrugama.

Nakon raspodjele preostale imovine, Likvidator je dužan u roku od 8 dana od okončanja likvidacijskog postupka podnijeti nadležnom Uredu državne uprave završni račun i izvješće o provedenom likvidacijskom postupku. U slučaju da Likvidator utvrdi da imovina Društva nije dovoljna za namirenje obveza, dužan je u roku od osam dana o tome obavijestiti nadležni sud radi pokretanja stečajnog postupka. Likvidator je dužan provesti postupak likvidacije sukladno odredbama Statuta i zakona.

2.2 PROJEKTI/AKCIJE/AKTIVNOSTI OD OSNUTKA DO DANAS

Društvo 20000 milja od svog osnutka do danas provelo je i sudjelovalo u brojnim aktivnostima koje su pridonijele ostvarenju ciljeva Društva. Slijedi kronologija projekata, akcija i aktivnosti društva.

2008.

KARTIRANJE NASELJA BIJELE, ŽUTE I CRVENE GORGONIJE NA KORNATSKOM OTOČJU I U AKVATORIJU ROGOZNICE

Društvo je kartiralo naselja bijele, žute i crvene gorgonije na Kornatskom otočju i u akvatoriju Rogoznice.

THE WORLD CONFERENCE ON MARINE BIODIVERSITY

U Valenciji u Španjolskoj Društvo je sudjelovalo na svjetskoj konferenciji o bioraznolikosti mora na kojoj su članovi predstavili svoj rad: *Depth range, size distribution and density of populations of red gorgonian Paramuricea clavata (Risso 1826) as important factors in maintaining Kornati archipelago biodiversity, Eastern Adriatic.*

DOPRINOS BIORAZNOLIKOSTI KORNATSKOG OTOČJA

Društvo je u suradnji s Udrugom za zaštitu prirode i okoliša te promicanje održivog razvoja "ARGONAUTA" promoviralo aktivnu zaštitu bioraznolikosti Kornatskog otočja.

2009.

BIO-SPELEOLOŠKO ISTRAŽIVANJE

Društvo je provelo bio-speleološko istraživanje u uvali Brbinjšćica na Dugom otoku.

BREAKING THE SURFACE 2009

Na Murteru se održala prva međunarodna interdisciplinarna radionica podvodne robotike „*Breaking the surface 2009*“ na kojoj su sudjelovali članovi Društva. Glavni organizatori radionice bili su Fakultet elektrotehnike i računarstva u Zagrebu, Centar za podvodne sustave i tehnologije te Udruga studenata biologije BIUS.

PRAĆENJE STANJA MORSKE CVJETNICE *POSIDONIA OCEANICA*

Društvo je 2009. godine provodilo aktivnost praćenja stanja morske cvjetnice *Posidonia oceanica* u Parku prirode Telašćica.

KARTIRANJE NASELJA BIJELE, ŽUTE I CRVENE GORGONIJE

Društvo je 2009. godine provelo aktivnost kartiranja naselja bijele, žute i crvene gorgonije u akvatoriju Raba, Golog otoka i Prvića.

2010.

BIO-SPELEOLOŠKO ISTRAŽIVANJE

2010. godine Društvo je provelo bio-speleološko istraživanje potopljenog speleo-objekta na otočiću Drvenik, otok Zlarin koji je okarakteriziran kao špilja pod morem, kartiran je te je izrađen nacrt.

PRAĆENJE STANJA MORSKE CVJETNICE *POSIDONIA OCEANICA*

Društvo je 2010. godine provodilo aktivnost praćenja stanja morske cvjetnice *Posidonia oceanica* u Parku prirode Telašćica.

INVENTARIZACIJA MAKROBENTOSA I KARTIRANJE MORSKIH STANIŠTA

Društvo je u suradnji s Udrugom studenata biologije BIUS provelo inventarizaciju makrobentosa i kartiranje morskih staništa Novigradskog mora.

2011.

EUROPEAN MARINE BIOLOGY SYMPOSIUM, ROVINJ

Društvo je sudjelovalo na međunarodnoj konferenciji: *European Marine Biology Symposium*, Rovinj 2011, gdje se predstavilo s posterskom prezentacijom istraživanja koralja crvene gorgonije (*Paramuricea clavata*) iz 2008. i 2009. godine.

KARTIRANJE MORSKIH STANIŠTA

2011. godine Društvo je kartiralo morska staništa oko otoka Šćedro pokraj otoka Hvara u suradnji s Udrugom studenata biologije BIUS.

PRAĆENJE STANJA MORSKE CVJETNICE *POSIDONIA OCEANICA*

Društvo je 2011. godine provodilo aktivnost praćenja stanja morske cvjetnice (*Posidonia oceanica*) u Parku prirode Telašćica.

BIO-SPELEOLOŠKO ISTRAŽIVANJE

2011. godine Društvo je provelo bio-speleološko istraživanje u uvali Brbinjšćica na Dugom otoku. Tom prilikom kartirane su špilje s čijom lokacijom je Društvo bilo upoznato, otkrivene su nove špilje koje su također kartirane te je izrađen speleološki nacrt.

2012.

AFINITETI OBRAŠTAJNIH ORGANIZAMA ZA RAZLIČITE UMJETNE PODLOGE U SREDNJEM JADRANU

2012. godine Društvo je započelo s istraživanjem morskih organizma koji rastu na umjetnim podlogama u srednjem Jadranu. Umjetne podloge se odnose na sve što je čovjek stavio/bacio u more.

KARTIRANJE MORSKIH STANIŠTA

- Kartiranje naselja plemenite periske *Pinna nobilis* na području NATURA 2000 - Park prirode Telašćica.
- Kartiranje morskih staništa na području NATURA 2000 - područje oko Jelse, otok Hvar. Aktivnost provedena u suradnji s Udrugom studenata biologije BIUS.
- Kartiranje morskih staništa na području NATURA 2000 - poluotok Kabal, otok Hvar. Aktivnost je provedena u suradnji s Udrugom studenata biologije BIUS.

11. HRVATSKI BIOLOŠKI KONGRES

Društvo je sudjelovalo na 11. Hrvatskom biološkom kongresu u Šibeniku gdje se predstavilo s prezentacijom istraživanja staništa na otoku Šćedro kod Hvara iz 2011. godine.

2013.

IMPAC3

Svake četiri godine, *International Marine Protected Areas Congress* (IMPAC) okuplja znanstvene institucije, nevladine udruge, obalno i otočno stanovništvo i razne industrije povezane s morem, kako bi pomogli u očuvanju, konzervaciji i održivom razvoju oceana. *International Union for Conservation of Nature* - IUCN i francuska Agencija za morska zaštićena područja organizirali su treći po redu kongres o morskim zaštićenim područjima u Marseilleu, Francuska koji je trajao od 21. do 25. listopada 2013. godine. Društvo 20000 milja je na kongresu prezentiralo svoj rad i hrvatsko podmorje.

MARBIS

U svibnju 2013. godine, Društvo je organiziralo prvu radionicu namijenjenu studentima biologije čiji je primarni interes biologija mora. Na radionici u Vruljama - Nacionalni park Kornati sudjelovalo je deset studenata preddiplomskih i diplomskih studija, članova Udruge studenata biologije - BIUS iz Zagreba te Udruge 'Oceanus' iz Splita. Aktivnost je uspješno provedena zahvaljujući financijskoj potpori NP Kornati i Atlantic Grupe.

KARTIRANJE MORSKIH STANIŠTA

2013. godine kartirana su morska staništa na području NATURA 2000 - zapadna strana otoka Cresa u suradnji s Udrugom studenata biologije - BIUS.

2014.

INVENTARIZACIJA MAKROBENTOSA, KARTIRANJE STANIŠTA MORSKE CVJETNICE (*POSIDONIA OCEANICA* (L.)) I SNIMANJE NULTOG STANJA KOMIŠKOG ZALJEVA 2014.

Tijekom listopada 2014. godine Društvo i Udruga studenata biologije - BIUS proveli su tjedan dana na području oko otoka Visa. Istraživanje je rađeno u Komiškom zaljevu gdje su studenti biologije slikali morsko dno koristeći kvadrate 25x25 cm te brojali i popisivali bodljikaše (*Echinodermata*) i ribe neinvazivnim metodama.

KARTIRANJE I MONITORING NO-TAKE ZONA I UGROŽENIH MORSKIH STANIŠTA

U rujnu 2014. godine Društvo je provelo dva tjedna u Parku prirode Telašćica. Tom prilikom kartirana su staništa na mjestu budućih *no-take* zona, fotografirano je morsko dno u svrhu praćenja promjena te su postavljeni temperaturni *data loggeri*. Napravljen je popis riba prisutnih na području Parka te procijenjena njihova brojnost. Navedene aktivnosti provedene su u suradnji sa Sveučilištem iz Palerma.

Nastavak je to projekta iz travnja, „Kartiranje i monitoring staništa plemenite periske (*Pinna nobilis*)“ u Parku prirode Telašćica. Cilj istraživanja bio je dokumentirati područja nalaza školjkaša plemenite periske u akvatoriju Parka prirode Telašćica, točno locirati zabilježene jedinke pomoću GIS-a te opisati stanje i veličinu zabilježenih primjeraka.

ISTRAŽIVANJE ISTOČNOG OTOČJA PARKA PRIRODE LASTOVSKO OTOČJE

Društvo je izradilo kartu morskih staništa na području Lastovnjaka i inventarizaciju vrsta kojom je dobiven uvid u bogatstvo flore i faune Parka. Posebna pozornost pri istraživanju se posvetila budućim *no-take* zonama te invazivnim vrstama. U sklopu ovog projekta provedene su i akcije čišćenja podmorja u uvali Pasadur, edukacije posjetitelja Parka o važnosti odgovornog ponašanja prema okolišu te izložba fotografija podmorja snimljenih tijekom ovog projekta. Projekt je proveden zahvaljujući financijskoj podršci Valamar Riviere d.d., Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i Javne ustanove Park prirode Lastovsko otočje.

ISTRAŽIVANJE RIBLJIH ZAJEDNICA NEINVAZIVNIM METODAMA NA PODRUČJU NACIONALNOG PARKA MLJET

Tijekom rujna 2014. godine Društvo je posjetilo Nacionalni park Mljet gdje je napravljena procjena stanja ribljeg fonda. Determinaciju i brojnost riba Društvo je radilo vizualnim cenzusom te su svakodnevno uz pomoć kamera s mamcem snimali ribe na području cijelog Parka.

ISTRAŽIVANJE BIORAZNOLIKOSTI MAKROBENTOSA I MORSKIH STANIŠTA CRESKO - LOŠINJSKOG ARHIPELAGA

U lipnju 2014. godine, Društvo je bilo partner Udruzi studenata biologije - BIUS iz Zagreba. U sklopu istraživanja kartirana su morska staništa cresko - lošinjskog arhipelaga te je napravljena inventarizacija vrsta.

ISTRAŽIVANJE INVAZIVNIH VRSTA U PARKU PRIRODE LASTOVSKO OTOČJE I NP MLJET

Jedna članica Društva provela je istraživanje o utjecaju invazivnih morskih vrsta u jadranskim zaštićenim područjima pod vodstvom prof. Sergeja Olenina sa sveučilišta u Klaipedi (litvanski - *Klaipėdos Universitetas*).

MLADI I NATURA 2000

Društvo je od 15. do 19. rujna 2014. bilo na otoku Molatu gdje je provelo terenski dio projekta 'Mladi i NATURA 2000'. Kartiran je dio područja NATURA 2000 - 'Jugoistočni dio otoka Molata' te je provedena akcija čišćenja podmorja i obale s lokalnim stanovništvom. U sklopu projekta provedena je edukacija studenata i srednjoškolaca iz Zadra o NATURA 2000 morskim vrstama i staništima. Projekt je financirao Grad Zadar.

2015.

MISLI PLAVO - OTOK UGLJAN

„Misli plavo - otok Ugljan“ projekt je koji je u potpunosti financiran iz Europskog socijalnog fonda u iznosu od 199.930,00 kuna. Cilj projekta je bilo ojačati kapacitete Društva istraživača mora - 20000 milja i Udruge studenata biologije - BIUS kao partnera na projektu kako bi bili što kompetentniji u edukaciji otočkog stanovništva na teme održivog načina života na otocima, pravilnog gospodarenja prirodnim morskim resursima, podizanja svijesti o zaštićenim i ugroženim morskim vrstama te o morskom ekosustavu u cjelini. Četiri glavne aktivnosti projekta su: pohađanje treninga za pisanje EU projekata, izrada edukacijskih programa za različite ciljane skupine, razmjena ideja i znanja između OCD-a te razvoj novih zajedničkih projekata i promocija rada Društva.

2016.

USPOSTAVA MONITORING PROTOKOLA ZA ZONE ZABRANE RIBOLOVA NA PODRUČJU SVIH JADRANSKIH MORSKIH ZAŠTIĆENIH PODRUČJA

Društvo je obavilo istraživanje u svim zonama zabrane ribolova (tzv. „no-take zone“) na području hrvatskog dijela Jadranskog mora. Istraživanje se odvijalo tijekom ljeta i jeseni 2016. i 2017. godine, a cilj istraživanja je bilo uspostaviti protokol za monitoring no-take zona za učinkovito praćenje (učinkovitosti) istih.

MALI MORSKI UTORAK - EDUKACIJSKE RADIONICE ZA DJECU PREDŠKOLSKO I ŠKOLSKO DOBI

U partnerstvu s Gradskom knjižnicom u Zadru i Sveučilištem u Zadru, Društvo je organiziralo 7 radionica za djecu predškolske i školske dobi tijekom 2016. godine. Radionicu je posjetilo nekoliko stotina djece koja su bila organizirana u razrede ili predškolske grupe i koja su po pozivu dolazila na radionice. Radionice su se sastojale od teorijskog i praktičnog dijela te je iza svake radionice ostao edukacijski materijal koji su razredi ili grupe ponijele sa sobom u škole ili vrtiće.

2017.

USPOSTAVA MONITORING PROTOKOLA ZA ZONE ZABRANE RIBOLOVA NA PODRUČJU SVIH JADRANSKIH MORSKIH ZAŠTIĆENIH PODRUČJA

Društvo je obavilo istraživanje u svim zonama zabrane ribolova (tzv. „no-take zone“) na području hrvatskog dijela Jadranskog mora. Istraživanje se odvijalo tijekom ljeta i jeseni 2016. i 2017. godine, a cilj istraživanja je bilo uspostaviti protokol za monitoring no-take zona za učinkovito praćenje (učinkovitosti) istih.

VOLONTERSKO-EDUKACIJSKI KAMP - CROPWALL 2017

U partnerstvu s britanskom organizacijom Operation Wallacea po prvi put je organiziran volontersko-edukacijsko-istraživački kamp na području Nacionalnog parka Mljet. Kamp je trajao 2 mjeseca, od 15. lipnja do 15. kolovoza te je kroz njega prošlo oko 150 stranih i domaćih studenata te 20 volontera-istraživača iz cijelogsvijeta. Ovo je bila glavna aktivnost Društva u 2017. te je na pripremu, provođenje i izvještavanje potrošena većina radnog vremena u 2017. godini.

OD MORA DO KNJIŽNICE

Projekt je obuhvaćala organizacija i provedba edukativnih radionica na temu morskog ekosustava i ugroza koje mu prijete s osnovnoškolskom djecom u knjižnicama. Tim putem su kroz projekt radionice provedene po nekoliko puta u Novigradu, Obrovacu, Biogradu na Moru, Silbi i Dugom otoku (Sali). Projekt je sufinancirala Zadarska županija.

MONITORING POTOPLJENIH I/ILI DJELOMIČNO POTOPLJENIH SPELEOOBJEKATA NA PODRUČJU ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE

Kroz projekt monitoringa speleoobjekata na području Natura 2000 područja u Šibensko - kninskoj županiji je kartirano, locirano i istraženo pet speleoobjekata u kanjonu ušća Krke, otočića Drvenika i jezera Zmajevo oko. Osim monitoringa prilikom istraživanja otkrivena su još dva do sad neregistrirana potopljena objekta. Projekt je izveden u suradnji s Javnom ustanovom „Priroda“ Šibensko - kninske županije.

WORLD CLEAN-UP DAY - ZADAR 2017

Aktivnost akcije čišćenja plaže i podmorja na području grada Zadra na plaži Puntamika provedena je sa zainteresiranim građanima u sklopu projekta kojeg je sufinancirala Zaklada Kajo Dadić te je dio inicijative „Zajedno protiv morskog otpada“.

MEDPAN RADIONICA, IZOLA, SLOVENIJA

Na poziv MedPAN-a Društvo je sudjelovalo u višednevnoj radionici na temu utjecaja otpada na obalna staništa; MPAs facing pollution in the Mediterranean: thinking beyond boundaries.

2018.

VOLONTERSKO-EDUKACIJSKI KAMP - CROPWALL 2018

2018. -te u partnerstvu s Operation Wallacea po drugi put je organiziran volontersko-edukacijsko-istraživački kamp na području NP Mljet. Ovaj kontinuirani edukacijski projekt proveo se u suradnji s udrugom Deep Blue Explorers te je trajao 7 tjedana prilikom čega je oko 200 studenata prošlo edukaciju o jadranskom ekosustavu te sudjelovalo u istraživanju ježinaca, plemenite periske, posidonije i čišćenju plaža i podmorja.

EVS MENPA (MARINE ECOLOGY AND NATURE PROTECTION IN THE ADRIATIC)

Volonterski projekt „MENPA = Marine Ecology and Nature Protection in the Adriatic“ je EU projekt pomoću kojeg je ugošćena volonterku Carolinu de la Hoz na 4 mj. iz Španjolske u organizaciju kroz European Voluntary Service (Erasmus +).

ZAJEDNO PROTIV MORSKOG OTPADA - GRAĐANI I ZNANOST

Edukativni projekt sudjelovanja građana u detektiranju sastava i količine otpada na području Zadarske županije znanstvenim pristupom („citizen science“). Partner na projektu je Udruga za očuvanje bioraznolikosti Aurelia. Projekt je financiran sredstvima Zadarske županije, a dio je inicijative „Zajedno protiv morskog otpada“.

RASVIJETLIMO PODMORJE SILBE!

Istraživačko - edukativni projekt orijentiran na edukativne aktivnosti i radionice s učenicima OŠ te izložbu fotografija „Svjetlo i tama na morskom putu!“ na Silbi, popraćeno inventarizacijom vrsta podmorja Silbanskih grebena. Partner na projektu je Udruga studenata biologije BIUS a financiran je sredstvima Hrvatske elektroprivrede.

WORLD CLEAN-UP DAY - SILBA 2018

Akcija čišćenja plaže i podmorja na području Silbe u uvali Lojišće sa zainteresiranim građanima. Projekt je sufinanciran sredstvima donacije A.C.I.-a te je dio inicijative „Zajedno protiv morskog otpada“.

MONITORING PLEMENITE PERISKE NA PODRUČJU PP TELAŠĆICA

Kroz projekt se vršilo kartiranje jedinki plemenite periske na području Parka prirode Telašćica te uzimanje uzoraka za testiranje na prisustvo parazita *Haplosporidium pinnae* (3 jedinke).

KONFERENCIJE

- Četiri usmena izlaganja na 13. Biološkom kongresu u Poreču (HBD) s temama iz područja zajednica riba, plemenite periske i korištenja ronilačke opreme zatvorenog kruga za istraživanje.
- Sudjelovanje na 24. međunarodnoj konferenciji Ocean Optics s poster izlaganjem.
- Sudjelovanje na prvoj FishForum konferenciji u Rimu, Italija, (GFCM, FAO) s poster izlaganjem o zajednici riba na novim olupinama.

MANIFESTACIJE I DOGAĐAJI

- Sudjelovanje u manifestaciji „Dani otvorenih vrata udruga 2018.
- Sudjelovanje u inicijativi Adriatic Plastic Challenge (Terra Hub Croatia, aMORE - festival moru)
- Predstavljanje Društva na sajmu karijera PMF-a; WiSE - Work'n Science
- Sudjelovanje na radionici „Newcomers in EVS“ (Agencija za mobilnost i programe EU)
- Sudjelovanje na radionici „Direktiva o staništima“ i „Zaštićena morska i obalna područja u Crnoj Gori“ (Institut za biologiju mora - Kotor).

RAZNO

- Prihvaćeni kao punopravni partneri MedPAN mreže, mreže zaštićenih morskih područja u Mediteranu
- Kontakt točka IUCN-a za problem masovnog izumiranja plemenite periske u hrvatskom dijelu Jadranskog mora

2019.

VOLONTERSKO-EDUKACIJSKI KAMP - CROPWALL 2019

U partnerstvu s britanskom organizacijom Operation Wallacea po treći put je organiziran volontersko-edukacijsko-istraživački kamp, odsad na Silbi. Kamp je trajao 8 tjedana, oko 250 studenata prošlo je edukaciju o jadranskom ekosustavu te sudjelovalo u istraživanju ježinaca, plemenite periske, posidonije i čišćenju plaža i podmorja.

AKCIJA ČIŠĆENJA I MONITORINGA OTPADA NA MORSKOM DNU NA SILBI ILI "SILBA BLISTA KAD JE ČISTA!"

Projekt iz inicijative „Zajedno protiv morskog otpada“, kojeg su sufinancirali Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i Grad Zadar. Istaknute aktivnosti su: pet akcija čišćenja plaža i monitoring otpada, pet akcija čišćenja podmorja i monitoring otpada, radionica izrade i ukrašavanja kanti za prikupljanje naplavnog otpada te njihovo postavljanje na tri lokacije na Silbi, izložba fotografija: „Svjetlo i tama na morskom putu“ #2, izrada edukativnog priručnika (tiskana i digitalna verzija) „Zajedno protiv morskog otpada“, ostvarena izvrsna suradnja s lokalnom zajednicom i organizacijama Pokret otoka, SEA Silba i Društvo za zaštitu prirodne i kulturne baštine otoka Silbe. Partner na projektu udruga Terra Hub. Nastavio se u 2020. godini.

ČIŠĆENJE UVALE ČUŠKE DUMBOKE U PARKU PRIRODE TELAŠĆICA NAKON VELIKE POPLAVE

Projekt iz inicijative „Zajedno protiv morskog otpada“ kojeg su sufinancirali Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i Zadarska županija. Istaknute aktivnosti su: višednevna akcija čišćenja podmorja uvale Čuške dumboke i suradnja s UPA Rostrum. Partneri na projektu su Javna ustanova Park prirode Telašćica, Osnovna škola Petar Lorini Sali i Udruga BIUS. Nastavio se u 2020. godini.

PRAĆENJE STANJA PLEMENITE PERISKE U HRVATSKOJ

Izvedba u okviru projekata „Ne KLIMAJte palasturu“ i „Ne KLIMAJte perisku“ te provedbe monitoring programa za Javnu ustanovu Parka prirode Telaščica i Javnu ustanovu Parka prirode Lastovsko otočje. Istaknute aktivnosti su monitoring populacija periski na Elafitskom otočju, PP Lastovsko otočje, PP Telaščica, Silbi i Cresu, službeno zabilježen prvi pomor plemenite periske u Jadranu, objave za javnost o pomoru plemenite periske na Sredozemlju i Hrvatskoj (HINA, Večernji, Index, Morski.hr, Pokret otoka, RTL,...), gostovanje u HRT-ovoj emisiji More, suradnja s građanima o dojavljivanju lokacija populacija plemenite periske diljem Jadrana, suradnja s Ministarstvom zaštite okoliša i energetike. Aktivnosti inicijative sufinancirane putem javnih natječaja Grada Dubrovnika, Grada Zadra i Primorsko - goranske županije te putem poslova za JU PP Telaščica i JU PP Lastovsko otočje. Partneri na projektima su Prirodoslovni muzej Dubrovnik i uključene javne ustanove.

PRAĆENJE STANJA NASELJA POSIDONIJE U NATURA 2000 PODRUČJA ŠKŽ

U suradnji s Javnom ustanovom „Priroda“ Šibensko - kninske županije proveden je monitoring program naselja posidonije u Natura 2000 područjima Šibensko - kninske županije s prioritetnim staništem 1120 Naselja posidonije. U provedbi su sudjelovali članovi Udruge BIUS. Monitoring nastavljen u 2020. godini.

M.O.R.E. MORA (MLADI ZA OČUVANJE RAZNOLIKOG EKOSUSTAVA MORA)

M.O.R.E mora (Mladi za Očuvanje Raznolikog Ekosustava mora) je edukativni projekt orijentiran na izvaninstitucionalno obrazovanje za mlade sastavljen od kratkog kolegija „Bioraznolikost Jadrana“ te terenskog istraživanja (prikupljanja podataka) za potrebe kreiranja edukativnog pomagala - ronilačke pločice s morskim vrstama najznačajnijim u infralitoralu od strane mladih. Projekt sufinanciran sredstvima Grada Zadra.

ANALIZA KORIŠTENJA MORSKIH VRSTA - SPUŽVE RODA SPONGIA

Prikupljanje i analiza podataka o izlovu i gospodarskom korištenju te izrada prijedloga potencijalnih mjera za održivo gospodarenje vrstama spužava roda *Spongia* u Republici Hrvatskoj za Ministarstvo zaštite okoliša i energetike.

KONFERENCIJE

- Sudjelovanje na AdriBioPro 2019: International Conference: Adriatic Biodiversity Protection, u Kotoru, Crna Gora s tri usmena izlaganja: No-take zone, Bioraznolikost Silbe, Rebreather za istraživanje zajednice riba.
- Sudjelovanje na 7. European Phycological Congress (EPC7) u Zagrebu s jednim usmenim izlaganjem na temu istraživanja posidonije kroz CROpwall i jedno postersko izlaganje na temu Internal Trapped Waves.
- Sudjelovanje na 7. European Marine Science Educators Association (EMSEA) konferenciji u Sao Miguelu, Azori, Portugal s jednim usmenim izlaganjem o principu edukacije o moru kroz istraživačko - volontersko - edukacijski centar u sklopu CROpwall-a te poster izlaganjem o mogućnostima korištenja dubokomorskih ekosustava za promociju STEM učenja.

2020.

AKCIJA ČIŠĆENJA I MONITORINGA OTPADA NA MORSKOM DNU NA SILBI ILI SILBA BLISTA KAD JE ČISTA!

Projekt iz inicijative „Zajedno protiv morskog otpada“ kojeg su sufinancirali Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i Grad Zadar. „Silba blista kad je čista!“ je projekt dvostruke akcije čišćenja i monitoringa otpada na morskom dnu na Silbi uz aktivno sudjelovanje građana Zadra i posjetitelja Silbe. Projektom su uklonjene velike količine otpada, neposredno su educirani sudionici te su se tijekom akcija čišćenja prikupljali podatci o količini otpada koji se na morskom dnu i plaži nakupio tijekom jedne turističke sezone. Postavili su se potom spremnici za prikupljanje otpada na plažama koje su teško dostupne te se time omogućilo svim onima koji sudjeluju u njihovoj izgradnji i uređivanju te posjetiteljima plaža da nastave provoditi ciljeve i viziju iza projekta Silba blista kad je čista!

ČIŠĆENJE UVALE ČUŠKE DUMBOKE U PARKU PRIRODE TELAŠĆICA NAKON VELIKE POPLAVE 2017

Projekt iz inicijative „Zajedno protiv morskog otpada“ kojeg su sufinancirali Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i Zadarska županija. Uvala Čuška dumboka u PP Telašćica je nesretnim slučajem okolnosti postala podvodno „odlagalište otpada“. Kako bi se pokušalo doprinijeti povratku stabilnosti u biološke zajednice i spriječiti daljnju degradaciju plastike, iz uvale se ovim projektom uklonila velika količina otpada kroz višednevnu akciju čišćenja. Edukativnim aktivnostima informiralo se sve ciljane skupine (mlade, otočane, posjetitelje, djecu, učenike) o problemima otpada, smanjenju korištenja plastike (posebice jednokratno upotrebljivih proizvoda), mogućnostima ponovne upotrebe i prenamjene, reciklaži te smjernicama za pravilno odlaganje. Edukacija za osnovnoškolske učenike provedena je u suradnji s OŠ „Petar Lorini“ iz Sali u obliku programa interaktivnih radionica. Na izložbi fotografija u Knjižnici Sali posjetiteljima je približeno stanje uvale Čuška dumboka prije, za vrijeme i nakon mnogobrojnih akcija čišćenja te je kao jaki vizualni alat služila mijenjanju svijesti ljudi, a uz to je bila zahvala i pohvala svim sudionicima koji su pomogli da Čuška dumboka dobije priliku obnoviti svoju ljepotu.

ČISTE LUKE, ČISTO MORE!

Projekt iz inicijative „Zajedno protiv morskog otpada“ kojeg su sufinancirali Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i Hrvatska elektroprivreda. Projekt „Čiste luke, čisto more!“ je projekt koji je obuhvaćao četiri akcije čišćenja morskog dna lučica zadarskog arhipelaga uz aktivno sudjelovanje lokalnih udruga. Projektom su se uklonile velike količine otpada, neposredno su educirani sudionici te će se postaviti info edukativne ploče na svaki od otoka u 2021. g. Akcije čišćenja i sve edukativne aktivnosti u obliku događaja, online aktivnosti i postavljenih info ploča imaju za cilj da lučice i sami otoci ne postanu izvori morskog otpada. U sklopu projekta postavljene su tri izložbe fotografija edukativnog karaktera pod nazivom „Svjetlo i tama na morskom putu“ koja je prvi put organizirana 2018. godine u sklopu projekta „Rasvijetlimo podmorje Silbe“ koji je uspješno izveden uz financijsku podršku HEP-a. Izložba autorskih fotografija članova Društva obogaćena je edukativnim pričama o ljepotama i prijetnjama morskom okolišu. U 2021. se projekt nastavlja.

„LOV“ NA MREŽE DUHOVA!

Projekt iz inicijative „Zajedno protiv morskog otpada“ kojeg je sufinancirao Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Atraktivne ribolovne pozicije se nalaze u blizini vrijednog koraligenskog staništa i naselja posidonije, a za sobom povlače veću učestalost gubitka ribolovnog alata. Negativan utjecaj izgubljenog ribolovnog alata je poznat: zaplitanje i stradavanje morskih organizama, prekrivanje, zagušivanje te trganje pridnenih organizama, uništavanje staništa i upetljavanja ronioca. Sastancima s ribarima dobiven je uvid u potrebne informacije za akcije čišćenja i procjenu stanja (lokacije i učestalost gubitka ribolovnog alata, tip ribolovnog alata, uspješnost vađenja, prijedlozi i problemi ribara vezani uz tu problematiku). Akcije čišćenja podmorja provedene su na pet lokacija s ciljem uklanjanja odbačenih ribolovnih alata (mreža, vrša, parangala). Sav izvučeni materijal je determiniran i fotodokumentiran. U 2021. se projekt nastavlja.

PRAĆENJE STANJA PLEMENITE PERISKE U HRVATSKOJ

Izvedba u okviru projekata „Ne KLIMAJte palasturu“ i provedbu monitoring programa za Javnu ustanovu Kamenjak. „Ne KLIMAJte palasturu“ je edukativno-istraživački projekt financiran donacijom Grada Dubrovnika usmjeren na upoznavanje javnosti s manifestacijama klimatskih promjena u moru te istraživanju strogo zaštićene plemenite periske kojoj potencijalno prijeti izumiranje. Istaknute aktivnosti projekta u 2020. su bile edukativne radionice na temu klimatskih promjena i pomora plemenite periske za srednjoškolske učenike u Prirodoslovnom muzeju Dubrovnik te predavanja o pomoru plemenite periske u Jadranu i Sredozemlju za javnost u Prirodoslovnom muzeju Dubrovnik.

Projekt „Inventarizacija i uspostava monitoringa školjkaša plemenita periska (*Pinna nobilis*)“ na lokalitetima ekološke mreže Natura 2000 na području Općine Medulin proveden je na temelju Ugovora sklopljenog između Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Općine Medulin - Kamenjak i Društva. Izvođenje projekta obuhvaćalo je terenska istraživanja te izradu pisanog završnog izvješća o obavljenim aktivnostima. Terenska istraživanja proveli su članovi Društva kroz terenski izlazak u lipnju i terenski izlazak u rujnu/listopadu 2020. godine na nekoliko lokaliteta unutar dva Natura 2000 područja: HR5000032 Akvatorij zapadne Istre i HR3000173 Medulinski zaljev. Prilikom istraživanja dokumentirana je prisutnost strogo zaštićene i ugrožene vrste školjkaša, plemenite periske te je ustanovljen status školjkaša. Cilj istraživanja bio je pratiti pojavu očekivanog povećanog mortaliteta te kartirati jedinke plemenite periske s cenzusom smrtnosti u akvatoriju Općine Medulin. Ustanovljen je 100% mortalitet na većini lokacija. Potraga za živim jedinkama nastavlja se u 2021.

PRAĆENJE STANJA NASELJA POSIDONIJE

Projekt „Monitoring staništa i naselja morskih cvjetnica (*Posidonia oceanica*) na lokalitetima ekološke mreže Natura 2000 u akvatoriju Šibensko-kninske županije“ proveden je na temelju Ugovora sklopljenog između Javne ustanove „Priroda“ Šibensko-kninske županije i Društva. Izvođenje projekta obuhvaćalo je terenska istraživanja te izradu pisanog završnog izvješća o obavljenim aktivnostima. Terenska istraživanja proveli su članovi Društva kroz terenske izlaske u rujnu i studenom 2019. te lipnju 2020. Istraživanje je provedeno u devet Natura 2000 područja: Velika i Mala Skala, Uvale Tratinska i Balun, Žirje - Kabal, Kaprije, Kakanski kanal, Tetovišnjak - podmorje, Kukuljari, Murterski kanal i Babuljaši te okolni grebeni. Istraživanje je provedeno na ukupno 26 postaja. Provedeni monitoring prvi je proveden na ovim Natura 2000 područjima korištenjem standardne metodologije za monitoring naselja posidonije u Jadranu te će poslužiti kao osnova praćenja stanja ovih područja za budućnost.

Projekt „Praćenje stanja staništa i naselja morskih cvjetnica (*Posidonia oceanica*) u odabranim područjima ekološke mreže Zadarske županije proveden je na temelju Ugovora sklopljenog između Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Zadarske županije - „Natura Jadera“ i Društva. Izvedba projekta obuhvaća pregled dostupne literature, terensko istraživanje, obradu podataka i izradu završnog izvješća. Prilikom ovog istraživanja prikupljeni su podaci o stanju zdravlja naselja posidonije i statusu očuvanosti naselja posidonije u osam Natura 2000 područja u Zadarskoj županiji. Istraživanje je provedeno u osam Natura 2000 područja: Plićine oko Tramerke, Prolaz između Zapuntela i Ista, Brguljski zaljev - o. Molat, Luka Soliščica; Dugi Otok, Uvala Sakarun, Uvala Zagračina, J rt o. Zverinca i Otok Tukošćak i o. Mrtonjak. Istraživanje je provedeno na 12 lokacija na ukupno 36 postaja od koje su neke predložene prijašnjim istraživanjima kartiranja staništa naselja posidonije. Provedeni monitoring prvi je proveden na ovim Natura 2000 područjima korištenjem standardne metodologije za monitoring naselja posidonije u Jadranskom moru te će poslužiti kao osnova praćenja stanja ovih područja za budućnost.

SPOJIMO PRIRODU I DRUŠTVO - SILBA

„Spojimo prirodu i društvo - Silba“ je kroz program neformalnog obrazovanja educirala otočno stanovništvo i posjetitelje Silbe o prirodnom bogatstvu otoka u vidu ljekovitog i eteričnog bilja te kukaca koji nastanjuju otok kao potencijalan izvor iskorištavanja (na održivi način) za oplemenjivanje prirodne baštine otoka Silbe i njegove turističke ponude koja počiva na proizvodima i uslugama iz prirode. Sve to postiglo se kroz edukacije, boravak u prirodi, radionice i događaje znanstveno-popularnog karaktera.

VOLONTERSKI PROJEKTI

- Friends of Wallacea (Natasha Moelgaard i Kiran Crawford) - pomaganje pri terenskim zadacima, prikupljanje podataka za vlastiti diplomski rad
- ERASMUS + stručna praksa (Lena Saiz Campomar) - pomaganje pri terenskim zadacima, uređenje fotodokumentacijske baze podataka, priprema tekstova za web-stranicu
- Slobodni volonteri (Alex Ali Mesa) - pomaganje pri održavanju eksperimenata

PROJEKTI NA KOJIMA JE DRUŠTVO PARTNER

- Monitoring trpova i ježinaca u hrvatskom dijelu Jadranskog mora (Janolus d.o.o.; naručitelj: Ministarstvo poljoprivrede)
- Development of Guidelines for implementation of blue carbon in the MPA Telašćica Management Plan (JU PP Telašćica i Sveučilište u Zadru; sufinancira: MedPAN)
- Čišćenje morskih livada - Čuška 2020 (Udruga Aurelia i JU PP Telašćica; sufinancira Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost)

OBJAVLJIVANJE ZNANSTVENIH RADOVA

- Zubak I, Čižmek H, Mokos M (2020) *Posidonia oceanica* lower depth limits along a latitudinal gradient in the eastern Adriatic Sea. *Botanica Marina* 10.1515/bot-2019-0097.
- Čižmek H, Čolić B., Gračan R., Grau A., Catanese G. (2020) An emergency situation for pen shells in the Mediterranean: The Adriatic Sea, one of the last *Pinna nobilis* shelters, is now affected by a mass mortality event. *Journal of Invertebrate Pathology*.
- Zubak I, Stipić S, Čižmek H, Mokos M (2020) Fast, not furious - adaptation of the species list and fish size classes for fish assemblage survey technique (FAST) for the Adriatic Sea. *Croatian Journal of Fisheries*, 2020, 78, 195-202.

POSTIGNUĆA

- Primljeni u članstvo u mrežu udruga ZELENi FORUM

3 DRUŠTVENI I OKOLIŠNI PROBLEMI

Oceani, mora i morski resursi sve su više ugroženi, degradirani ili uništeni ljudskim aktivnostima što smanjuje njihovu sposobnost pružanja presudnih usluga ekosustava. Važne skupine prijetnji su, između ostalog, klimatske promjene, zagađenje mora, neodrživo vađenje morskih resursa i fizičke promjene te uništavanje morskih i obalnih staništa i krajolika. Pogoršanje obalnih i morskih ekosustava i staništa negativno utječe na dobrobit ljudi u cijelom svijetu.

Ljudsko djelovanje je najveći i glavni uzrok ugroženosti ekosustava Zemlje generalno pa tako i morskog ekosustava. Zagađenje, nekontrolirano iskorištavanje, ali i povećanje temperature mora zbog globalnog zatopljenja ozbiljno se odražavaju na ekosustav Jadranskoga mora. Dolazi do devastacije okoliša, iscrpljenja resursa, uništenja prirodnih staništa, porasta broja ugroženih vrsta te njihova masovnog izumiranja.

S obzirom na to da su posljedice dugotrajnog negativnog čovjekovog utjecaja na okoliš sve očitije, ali i zastupljenije u medijima, čovjek počinje shvaćati kako je problem očuvanja prirode i okoliša ujedno i problem zaštite njega samog.

Dobro upravljanje, povoljno okruženje, održive ljudske aktivnosti vezane uz iskorištavanje kopna i mora te odgovarajuće mjere bit će potrebne za smanjenje negativnih antropogenih utjecaja na morski okoliš, na primjer zbog održivije upotrebe resursa, promjena u proizvodnji i potrošnji obrasce i poboljšano upravljanje i kontrolu ljudskih aktivnosti. Projekti i mjere idealno bi trebali biti osmišljeni i provedeni na integrirani, međusektorski i opsežni način, u skladu s pristupom ekosustava i uključivanjem svih dionika. Takvom pristupu teži i Društvo.

Ljudska dobrobit ne može se postići bez zaštite i očuvanja Zemljinih ekosustava. Da bi se održala kvaliteta života koju ocean podržava, istovremeno održavajući integritet oceana, bit će potrebna promjena u načinu na koji ljudi gledaju, upravljaju i koriste ocean, mora i morske resurse. S tim vezano važno je istaknuti važnost globalnih ciljeva za održivi razvoj. Globalni ciljevi održivog razvoja koji su prožeti kroz djelovanje Društva su: prvenstveno cilj 14 Očuvanje vodenog svijeta/Life below water te cilj 13 Zaštita klime/Climate action/.

4 VIZIJA, CILJ, MISIJA, VRIJEDNOSTI

4.1 VIZIJA

Vizija Društva 20000 milja je budućnost u kojoj društvo ima razvijeno znanje i svijest o načinu na koji će koristiti morski ekosustav temeljem odrednica održivog razvoja. To je društvo pojedinaca koji su upoznati s važnošću morskog ekosustava te su aktivno uključeni u njegovu zaštitu.

4.2 CILJEVI POVEZANI S CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA

Ciljevi Društva 20000 milja u skladu su s globalnim ciljevima održivog razvoja i podupiru sedam principa „Ocean literacy“-a (znanja o moru). Globalni ciljevi održivog razvoja koji su prožeti kroz djelovanje Društva su 14 Očuvanje vodenog svijeta/Life below water te usko vezan cilj 13 Zaštita klime/Climate action/.

Cilj 14 Očuvanje vodenog svijeta usmjeren je na zaštitu i održivo korištenje oceana, mora i morskih resursa za održivi razvoj. Djelovanje prema ovom cilju znači raditi na sprječavanju i značajnom smanjenju svih vrsta zagađivanja morskih resursa. Teži se održivom upravljanju morskim i obalnim ekosustavima i njihovoj zaštiti od značajnih negativnih utjecaja te se poduzimaju akcije za njihovu obnovu. Kroz cilj se potiče na aktivnosti koje će djelotvorno regulirati ulov ribe i okončati prekomjerni ribolov, kao i destruktivne ribarske prakse. Plan je, nadalje, primijeniti planove upravljanja pripremljene na znanstvenoj osnovi kako bi se u najkraćem mogućem roku obnovile zalihe riba.

Ove aktivnosti radi ispunjavanja cilja provodi i Društvo kao jedan od dionika civilnog sektora (organizacije civilnog društva).

4.3 MISIJA

Misija Društva 20000 milja je poticanje i promicanje istraživanja ekosustava mora i njegova zaštita, zagovaranje prihvatljivog gospodarenja morskim resursima primjenom odrednica održivog razvoja te izgradnja imidža Hrvatske kao zemlje s velikom bioraznolikosti.

4.4 VRIJEDNOSTI

Najvažnije vrijednosti temeljem kojih članovi Društva 20000 milja djeluju te vrijednosti kojima se teži i nastoje se implicirati u zajednici jesu:

- **Orijentiranost na pozitivan društveni utjecaj i ostvarivanje cilja**

Djelovanje Društva kao i svih njegovih članova i sastavnica teži biti usmjereno prema povećanju pozitivnog društvenog utjecaja. Fokus je na dobrobit korisnika (ljudi i ekosustava), a ne na „odrađivanju“ zadanog zadatka/projekta.

- **Odgovornost članova Društva u radu**

Društvo cijeni i potiče odgovornost članova kako bi se u radu mogli osloniti jedni na druge te zajednički odrađivati kompleksne aktivnosti. Osim što Društvo cilja na pozitivan utjecaj u Društvu, članovi Društva prije svega moraju izvršavati svoje dužnosti i obveze odgovorno te samostalno jednako kao i timski. Samokontrola zamjenjuje pregled (nadređenih) i kontrolu.

- **Povjerenje članova Društva u radu**

Društvo cijeni i potiče povjerenje među članovima koje je nužno za uspješno funkcioniranje u agilnom sustavu koje promiče samokontrolu. Poštovanje i povjerenje te zajedništvo među članovima Društva dovodi do većeg pozitivnog utjecaja Društva.

- **Uključivost i tolerantnost u radu Društva**

Društvo cijeni i potiče raznolikost i uključivost te toleranciju. Prepreka članstvu i djelovanju kroz udrugu ne smije biti nacionalna, spolna, rasna, socijalna, vjerska ili bilo koja druga pripadnost.

- **Poštivanje različitih mišljenja i mišljenja mladih te uključivanje u rad Društva**

Različite osobe, posebice mlade, mogu donijeti svježe znanje, kreativnost i ambiciju. Društvo u provedbu svojih aktivnosti uključuje mlade osobe i različita mišljenja vjerujući u njihov doprinos i koristeći ga za postizanje ciljeva Društva.

- **Prijateljski odnos među članovima Društva i zajedništvo**

Među članovima Društva stvoren je prijateljski odnos što čini radnu atmosferu Društva ugodnom, a rad učinkovitijim. Uzajamno se njeguju poštovanje i povjerenje te uračunljivost i odgovornost za vlastite postupke i izvršavanje zadataka. Za održavanje dobrih odnosa nužno je konstantno davati povratne informacije (feedback) koje također doprinose bržem detektiranju uspjeha i područja koja trebaju poboljšanje.

- **Spremnost na učenje i razvijanje**

Društvo prepoznaje i uključuje u svoj rad sve osobe koje su spremne na unaprjeđenje svojih znanja i vještina te primjenu istih u svom poslu, provedbi aktivnosti Društva te privatnom životu.

- **Multidisciplinarna suradnja s dionicima koji se bave zajedničkim problemima**

Za postizanje ciljeva Društva relevantna je suradnja s dionicima iz različitih područja djelovanja. Društvo je stvorilo mrežu poznanstava s brojnim organizacijama i pojedincima koji mogu pridonijeti radu Društva.

- **Transparentnost u svim razinama djelovanja**

Djelovanje Društva u cjelini kao i njegovih članova mora karakterizirati otvorenost, odnosno spremnost da se informacije o aktivnostima i djelovanju, što je moguće više, učine dostupnim i na taj način odgovornim prema Društvu. Transparentnost je ideal koji se nastoji ostvariti u smislu široke dostupnosti svih potrebnih informacija.

5 ANALIZA OKRUŽENJA (EKOSUSTAVA)

Pitanja zaštite prirode i okoliša, otpada, klimatskih adaptacija, usporavanja klimatskih promjena, industrijskog onečišćenja i očuvanja bioraznolikosti sve više se nameću kao strateški prioriteti u financiranju i planiranju.

Ključan čimbenik ubrzavanja promjene svijesti o važnosti očuvanja okoliša i prirode pri izradi nacionalnih prioriteta i mjera te nacionalnog zakonodavstva bio je ulazak Republike Hrvatske u Europsku Uniju, čime su neodrživo korištenje prirodnih resursa i kratkoročan profit u ime gospodarskog oporavka ipak značajno reducirani. Prateći razvojne trendove razvijenih europskih zemalja, u Hrvatskoj sad već ima veliki broj pravnih dokumenata kojima se regulira postupanje u cilju očuvanja prirode, okoliša i održivosti, dok su mnogi zakoni, strategije i pravilnici još uvijek u postupku donošenja.

Pored toga, treba unaprijediti obrazovanje, podići razinu svijesti, kao i ljudske i institucionalne kapacitete o brojnim temama, posebice o znanju o moru i klimatskim promjenama. Nužno je da društvo u cjelini doživi važnost oceana i mora za funkcioniranje Zemlje te da u svakodnevnom životu radi promjene u svrhu ublažavanja i smanjivanje utjecaja klimatskih promjena (od prilagođavanja do ranog upozoravanja).

Ukupna slika je dobar predznak za pozitivne promjene na nacionalnoj i lokalnoj razini.

5.1 ANALIZA DRUŠTVA

Društvo čine svi pojedinci koji mogu - neposredno ili posredno, utjecati ili biti pod utjecajem rada Društva. U nastavku će se analizirati karakter sudionika Društva 20000 milja.

5.2 ANALIZA KORISNIKA

Ciljana skupina (korisnici) jesu organizacije ili pojedinci na koje djelovanje Društva neposredno utječe i koji su, na ovaj ili onaj način, direktno uključeni u provedbu projekata i aktivnosti Društva. Način uključivanja ovisi o ciljevima i sadržaju pojedinog projekta, ali najčešće se radi o uključivanju kroz radionice, edukativne programe kao što su osposobljavanja, usavršavanja i treninzi, provedbe različitih kampanja, analiza i studija ili jednostavno uključivanje u različite lokalne i regionalne inicijative. Najvažnije je da su predstavnici ciljane skupine neposredno uključeni, da imaju koristi od projekta te da su koristi mjerljive i opipljive.

5.3 ANALIZA DIONIKA

Dionici društva su svi pojedinci i institucije koji mogu neposredno ili posredno, pozitivno ili negativno utjecati ili biti pod utjecajem rada Društva. U nastavku će se analizirati karakter dionika Društva 20000 milja.

POPIS PARTNERA I DIONIKA

INSTITUCIJE DRŽAVNE, LOKALNE I JAVNE UPRAVE:

- Vlada Republike Hrvatske - Ured za udruge
- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
- Ministarstvo poljoprivrede
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
- Agencija za mobilnost i programe EU
- Javna ustanova „Nacionalni park Brijuni“
- Javna ustanova „Nacionalni park Kornati“
- Javna ustanova „Nacionalni park Mljet“
- Javna ustanova „Park prirode Telašćica“
- Javna ustanova „Park prirode Lastovsko otočje“
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije „Natura Jadera“
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Šibensko - kninske županije „Priroda“
- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području općine Medulin „Kamenjak“
- LAGUR Tri mora
- LAGUR Plodovi mora
- Prirodoslovni muzej Dubrovnik
- Grad Zadar
- Grad Dubrovnik
- Zadarska županija
- Primorsko - goranska županija
- Institut Ruđer Bošković
- Hrvatski institut za biološku raznolikost
- Turistička zajednica Silbe

OBRAZOVNE INSTITUCIJE:

- Sveučilište u Zagrebu - Prirodoslovno matematički fakultet
- Sveučilište u Zadru - Odjel za ekologiju, agronomiju i akvakulturu
- Sveučilište Crne Gore - Institut za biologiju mora, Kotor, Crna Gora
- Sveučilište u Palermu, Sicilija, Italija
- Sveučilište u Nici, Francuska
- Srednja škola Biograd na Moru, Biograd na Moru
- Srednja škola Obrovac, Obrovac
- Osnovna škola Šime Budinića, Zadar
- Osnovna škola Zadarski otoci, Zadar i PŠ Silba
- Osnovna škola „Petar Lorini“, Sali, Dugi otok
- Osnovna škola „Valentin Klarin“ Preko, otok Ugljan
- Osnovna škola Ivana Gundulića Dubrovnik, PŠ Koločep i PŠ Šipan
- Osnovna škola Antuna Masle - Orašac, PŠ Lopud
- Osnovna škola Goveđari, otok Mljet

ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA

- Udruga za očuvanje bioraznolikosti Aurelia, Zadar
- Udruga studenata biologije BIUS, Zagreb
- Udruga Mavena - 36 njezinih čuda, Split
- Umjetnička organizacija „Silba Environment Art“, otok Silba
- Društvo za zaštitu prirodne i kulturne baštine otoka Silbe, otok Silba
- Udruga Pokret otoka, otok Šolta
- Inicijativa Silba Vibra, otok Silba
- Udruga mladih Ista, otok Ist
- Udruga Terra Hub, Zagreb
- Udruga Duboko Plavetnilo, Zaglav, otok Cres
- Udruga mladih „Mali Iž“, otok Iž
- Udruga SOL, otok Olib
- Hrvatsko biološko društvo, Zagreb
- Udruga BIOM, Zagreb i Sinj
- Udruga za promicanje ekološke proizvodnje hrane, zaštite okoliša i održivog razvoja "Eko Zadar", Zadar
- Udruga studenata Centra za studije mora "Oceanus", Split

- Udruga za zaštitu prirode i okoliša te promicanje održivog razvoja "Argonauta", otok Murter
- Udruga podvodnih aktivnosti „Rostrum“, Split
- Ronilački klub Sveti Roko, Bibinje
- MedCEM - Mediterranean Center For Environmental Monitoring, Crna Gora
- By The Ocean We Unite, Nizozemska
- Project MANAIA, Austrija

MREŽE I SAVEZI:

- Mreža udruga za zaštitu okoliša Hrvatske - Zeleni Forum
- Mreža menadžera morskih zaštićenih područja u Mediteranu- MedPAN
- Međunarodna udruga za očuvanje prirode i prirodnih bogatstava - IUCN

PODUZEĆA I TVRTKE:

- Aquarium Pula d.o.o., Pula
- Hrvatska elektroprivreda d.d.
- Čistoća d.o.o., Zadar
- Janolus d.o.o., Zadar
- Silba Blu Diving Center, Silba
- Operation Wallacea, UK

5.4 SWOT ANALIZA

SWOT analiza je strateški instrument pomoću kojeg će se dinamički sučeljavati snage/slabosti Društva s prilikama/prijetnjama okruženja radi identificiranja šansi/rizika za održivost Društva.

	KORISNO za ostvarivanje cilja	ŠTETNO po ostvarivanje cilja
	SNAGE	SLABOSTI
U N U T R N J I F A K T O R I	- Kreativnost i motiviranost članova - Mlad, energičan kolektiv - Prijenos znanja među članovima - Članovi Društva posjeduju visok stupanj operativnog i stručnog znanja relevantnog za postizanje ciljeva Društva - Volja za daljnjim razvojem organizacije - Umreženost s organizacijama sa zajedničkim ciljevima na nacionalnoj i međunarodnoj razini - Iskustvo stečeno u uspješno i kvalitetno provedenim projektima - Spremnost članova na korištenje vlastite opreme u svrhu postizanja ciljeva Društva	- Nedostatak uredskog prostora Društva - Nestabilni i neredoviti izvori financiranja - Nepostojanje politike prema donatorima - Nedovoljna vidljivost u javnosti

	PRILIKE	PRIJETNJE
V A N J S K I F A K T O R I	- Povećana svijest i interes javnosti i potencijalnih donatora o važnosti očuvanja prirodnih resursa - Lokalni, regionalni, nacionalni i međunarodni fondovi - Suradnja s Gradom Zadrom vezano za dodjelu prostora na korištenje - Umrežavanje i partnerstvo s jedinicama regionalne i lokalne samouprave - Umrežavanje i partnerstvo s organizacijama (nacionalnim i prekograničnim) sa sličnom djelatnošću i/ili interesima - Prikupljanje donacija od strane pravnih i fizičkih osoba	- Niska razina samoinicijative lokalne i regionalne zajednice - Nesigurnost financiranja - Percepcija Društva kao konkurencije od strane privatnog sektora - Globalna kriza (zaštita okoliša i prirode nije prioritet)

6 IMPACT STRATEGIJA (ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2023.)

Impact strategija strateškim smjernicama djelovanja i razvoja opisuje način kako organizacija stvara, isporučuje, skalira, održava i mjeri utjecaj; utjecaj u kojem je fokus zadovoljenje potrebe korisnika te ostvarivanje svrhe postojanja. Ciljevi predstavljaju promjene koje bi aktivnosti organizacije mogle donijeti. Pokazatelji uspješnosti alat su koji će se koristiti za metriku uspjeha.

OPĆI CILJ

Opći cilj Društva 20000 milja je poticanje i promicanje istraživanja ekosustava mora i njegova zaštita, zagovaranje prihvatljivog gospodarenja morskim resursima primjenom odrednica održivog razvoja te izgradnja imidža Hrvatske kao zemlje s velikom bioraznolikosti.

STRATEŠKI PRAVCI

1. Edukacija građana o prijetnjama morskom ekosustavu i uzrocima tih prijetnji te načinima njihovog sprječavanja i umanjivanja
2. Promocija volonterizma u svrhu zaštite prirode i okoliša
3. Educiranje javnosti o održivom gospodarenju morskim resursima
4. Doprinos biološkom istraživanju Jadranskog mora
5. Jačanje kapaciteta Društva i promocija rada Društva

OBRAZLOŽENJA:

1. EDUKACIJA GRAĐANA O PRIJETNJAMA MORSKOM EKOSUSTAVU I UZROCIMA TIH PRIJETNJI TE NAČINIMA NJIHOVOG SPRJEČAVANJA I UMANJIVANJA

Strateški pravac 1 proizlazi iz SDG14 Očuvanje vodenog svijeta i SDG13 Zaštita klime. Specifični ciljevi vezani su:

14.1. Smanjenje onečišćenosti mora (Reduce marine pollution). Ovakvim aktivnostima želi se pridonijeti cilju značajnog smanjenja onečišćenja mora od svih vrsta onečišćenja (posebice onog s kopna) do 2025. godine.

13.3 Jačanje kapaciteta i znanja ususret klimatskim promjenama (Build knowledge and capacity to meet climate change). Ovakvim aktivnostima želi se doprinijeti cilju značajnog napretka u edukaciji, podizanju svijesti te jačanju institucionalnih i ljudskih kapaciteta za pitanja ublažavanja i prilagodbe na klimatske promjene te smanjenje utjecaja i razvoja sustava ranog upozoravanja.

Strateški pravac ostvaruje se ponajviše kroz aktivnosti iz inicijative Društva pod nazivom „Zajedno protiv morskog otpada“ koja traje od 2017. god te kroz projekte iz inicijative „Ne KLIMAJte...(palasturu, perisku, posidoniju) te istraživanja plavog ugljika.

2. PROMOCIJA VOLONTERIZMA U SVRHU ZAŠTITE PRIRODE I OKOLIŠA

Strateški pravac 2 proizlazi iz SDG14 Očuvanje vodenog svijeta te njegovog specifičnog cilja 14.A. Povećanje znanstvenih spoznaja, istraživanja i tehnologije za dobrobit oceana (Increase scientific knowledge, research and technology for ocean health).

Ovakvim aktivnostima želi se pridonijeti cilju značajnog povećanja pažnje koja je usmjerena na aktivnosti koje direktno istražuju i štite prirodu i okoliš (posebice morski okoliš). Organizacije civilnog društva kao i uz njih vezani volonteri mogu imati značajan utjecaj na popularizaciju znanosti, znanja o moru i potrebama za istraživanje. Ovim djelovanjem želi se potpomoći dostizanje cilja koji vidi značajno povećanje spoznaja razvijenih i ojačanih istraživačkih kapaciteta te prijenosa znanja za napredak tehnologije za istraživanje mora do 2030. godine.

Strateški pravac ostvaruje se ponajviše kroz aktivnosti Istraživačko - volontersko - edukacijskog centra na Silbi na čijoj se uspostavi radi od 2017. god. te provedbi volonterskih projekata iz programa ERASMUS + i kroz stručne prakse za studente prirodoslovno - tehničkih usmjerenja te kroz cjelokupno djelovanje Društva.

3. EDUCIRANJE JAVNOSTI O ODRŽIVOM GOSPODARENJU MORSKIM RESURSIMA

Strateški pravac 3 proizlazi iz SDG14 Očuvanje vodenog svijeta te njegovih specifičnih ciljeva 14.4. Održivo ribarstvo (Sustainable fishing), 14.6. Okončavanje poticaja koji doprinose prekomjernom iskorištavanju morskih resursa (End subsidies contributing to overfishing), 14.7. Povećanje ekonomske dobiti od održivog načina iskorištavanja morskih resursa (Increase the economic benefits from sustainable use of marine resources) te 14.B. Potpora malom lokalnom ribolovu (Support small scale fishers).

Aktivnostima koje su vezane uz ovaj cilj želi se pridonijeti promjeni okruženja i znanja među zajednicama ribara, ali i potrošača o održivosti sadašnjih modela eksploatacije morskih resursa. Želja je ponuditi alternativne načine zarade kao i raditi na snažnijoj implementaciji regulative i menadžmenta koja je utemeljena na znanstvenom istraživanju.

Cilj se prvenstveno provodi kroz rad Društva na uspostaviorskog zaštićenog područja oko Silbanskih grebena uz potporu lokalnih ribara i lokalne zajednice te projektima koji se provode u suradnji s Lokalnim akcijskim grupama u ribarstvu (LAGUR Tri mora, LAGUR Plodovi mora) kroz Operativni program za pomorstvo i ribarstvo.

4. DOPRINOS BIOLOŠKOM ISTRAŽIVANJU JADRANSKOG MORA

Strateški pravac 4 proizlazi iz SDG14 Očuvanje vodenog svijeta te njegovog specifičnog cilja 14.5. Očuvanje obalnog i morskog područja (Conserve coastal and marine areas) i 14.A. Povećanje znanstvenih spoznaja istraživanja i tehnologije za dobrobit oceana (Increase scientific knowledge, research and technology for ocean health).

Ovakvim aktivnostima želi se pridonijeti cilju značajnog povećanja pažnje koja je usmjerena na aktivnosti kojima se izravno istražuje i štiti priroda i okoliš (posebice morski okoliš). Organizacije civilnog društva kao i stručni ljudi u njima mogu imati značajan utjecaj na popularizaciju znanosti, znanja o moru, pokrivanje potreba za istraživanjem te mogu sudjelovati u provedbi i oplemenjivanju planova upravljanja, izradi akcijskih planova kao i uspostavi novih morskih područja.

Društvo izravno doprinosi znanstvenim spoznajama i istraživanju kao udruga koja aktivno radi na istraživanju cjelokupnog morskog ekosustava Jadranskog mora kao i pri specifičnom usmjeravanju na morske organizme i staništa koja su prioritetna i zaštićena. Također, članovi Društva aktivno rade na stručnom i znanstvenom doprinosu biološkim spoznajama pisanjem stručnih i znanstvenih radova iz područja biologije mora i vezanih interdisciplinarnih područja.

5. JAČANJE KAPACITETA DRUŠTVA I PROMOCIJA DRUŠTVA

Jačanje kapaciteta Društva kao i promocija Društva i njegovih aktivnosti od iznimne je važnosti za uspješno ispunjavanje gore navedenih ciljeva.

Ovaj specifični cilj u naredne tri godine iznimno je važan zbog očekivanog porasta broja zaposlenih, članova i volontera te porast u broju provedbe projekata većih razmjera (utjecajniji i financijski zahtjevniji).

U svakom pogledu, usmjereni smo na osiguravanje održivosti udruge i jačanja kako volonterskih i edukativnih kapaciteta, tako i napretka u pogledu konzervacije, zaštite okoliša i prirode te istraživanja. Veliku ulogu u tome ima i aktivnost promocije i vidljivosti udruge koja svakodnevno raste. Kao jedna od najaktivnijih udruga na području Dalmacije u ovom sektoru, želimo i dalje raditi na prepoznatljivosti Hrvatske kao zemlje velike bioraznolikosti i prirodnog bogatstva.

Veliku ulogu u ovom cilju imat će aktivnosti jačanja kapaciteta koje su prožete kroz aktivnosti projekata iz Europskog socijalnog fonda, kao i sudjelovanje u programima edukacije unutar udruge i izvan nje.

DODATNO OBJAŠNJENJE SVIH STRATEŠKIH PRAVACA

Educiranjem javnosti, koja potom aktivno sudjeluje u „borbi“ protiv morskog otpada ili potiče održivi razvoj, održivo ribarstvo i uspostavu morskih zaštićenih područja, događaju se promjene na razini pojedinca koje imaju domino efekt u zajednici. Primjerice, akcije čišćenja samo su alat kojima se javnosti prikazuje ozbiljnost tog problema i nama služe kao svojevrsni pokazatelj uspješnosti, no one nisu rješenje.

Za sve ove suvremene probleme rješenje je u snažnoj edukaciji građana i djece, koji će tek takvi, puni znanja, moći zajedno s nama, drugim OCD, privatnim sektorom i ostalima u većoj mjeri utjecati na javne politike i bolju implementaciju već sada postojećih zakonskih okvira. Promoviranjem tih zakonskih okvira te promicanje promjena koje se događaju na razini Europske unije i globalno približit ćemo građanima smjernice koje trebaju slijediti.

Također, svojim djelovanjem i preko svojih volontera koji su tu (ili će tek doći) motivirat ćemo druge OCD da promoviraju volonterizam, posebice apliciranjem na programe Erasmus+, te da sudjeluju u našem volonterском kampu kao partneri i/ili gosti predavači. Takvi oblici dugotrajnijeg volontiranja neće donijeti dobrobit samo volonteru, već organizaciji i lokalnoj zajednici koja volontera prima u život i rad na duže razdoblje. Promoviranjem volonterstva općenito radit ćemo na umrežavanju i jačanju civilnog sektora te promoviranju europskih vrijednosti.

Biološka istraživanja uvijek su bila sastavni dio aktivnosti Društva. Živimo u vremenu kada institucije sve više prihvaćaju i priznaju važnost OCD koje aktivno sudjeluju na terenu, provodeći projekte zaštite, programe monitoringa te druge aktivnosti koje su nužne za daljnji napredak i snažniju implementaciju zaštite prirode na terenu. Kao udruga, aktivno provodimo monitoring plemenite periske, monitoring posidonije, monitoring zajednica riba, monitoring ježinaca i trpova, nekada kao dio plana upravljanja u morskim zaštićenim područjima, a nekad iz čiste znanstvene znatiželje koja nas pokreće. Takve projekte provodimo u suradnji s JU zaduženima za zaštićena morska područja te s njima imamo dugogodišnju ostvarenu suradnju koja će se nastaviti i u narednim godinama.

Također sudjelujemo u istraživanjima interdisciplinarnih polja poput istraživanja plavog ugljika pohranjenog u morskom sedimentu sa Sveučilištem u Zadru te valova zarobljenih otokom sa Sveučilištem u Zagrebu. Tu znanstvenu znatiželju prenosimo i usmjeravamo na svoje volontere i širu javnost, jer ono što poznajemo, to želimo štititi.

U svim istraživačkim aktivnostima dajemo svoj doprinos kao biolozi ronioci, no istovremeno smo glavni zaduženi za približavanje navedenih tema široj javnosti - održavanjem predavanja i edukacija za djecu. Važan segment znanstvenog djelovanja je i sudjelovanje na domaćim i stranim kongresima i konferencijama gdje predstavljamo svoj rad; radovi koje prijavljujemo i koje ćemo prezentirati u budućnosti često su prožeti značajem volonterizma i „citizen science“-a za sektor zaštite prirode kao i za sektor civilnog društva. Sudjelovanja u takvim događajima zasigurno će pozitivno utjecati na javnost u vidu poimanja znanosti, popularizacije znanosti i konačnici prihvaćanju koncepta „ocean literacy“, tj. znanja o moru kao važnog segmenta koji je još uvijek često zanemaren u formalnom obrazovanju.

POKAZATELJI USPJEŠNOSTI

Pokazatelji uspješnosti vezani uz strateške pravce Društva proizlaze iz mogućeg doprinosa Društva ispunjavanju pokazatelje uspješnosti specifičnih ciljeva SDG14 Zaštita vodenog okoliša i SDG13 Zaštita klime.

1. EDUKACIJA GRAĐANA O PRIJETNJAMA MORSKOM EKOSUSTAVU I UZROCIMA TIH PRIJETNJI TE NAČINIMA NJIHOVOG SPRJEČAVANJA I UMANJIVANJA

	Ciljana vrijednost
1.1. Broj aktivnosti usmjerenih na uklanjanje otpada iz mora	30
1.2. Količina uklonjenog otpada iz prirode kroz akcije čišćenja	6 t
1.3. Broj aktivnosti usmjerenih na edukaciju o prijetnjama morskom ekosustavu i uzrocima tih prijetnji (otpad, klimatske promjene,...)	12
1.4. Broj sudionika radionica i ostalih edukativnih aktivnosti	120
1.5. Broj partnerskih organizacija i drugih suradnika koji su izravno ili neizravno sudjelovali u vezanim aktivnostima	10
1.6. Broj znanstveno-popularnih članaka usmjerenih na problematiku	10

2. PROMOCIJA VOLONTERIZMA U SVRHU ZAŠTITE PRIRODE I OKOLIŠA

	Ciljana vrijednost
2.1. Broj volonterskih aktivnosti	9
2.2. Broj hrvatskih volontera koji su sudjelovali u aktivnostima Društva	12
2.3. Broj međunarodnih volontera koji su sudjelovali u aktivnostima Društva	300
2.4. Broj publikacija sa značajnim volonterskim doprinosom	6
2.5. Broj uspješno prijavljenih projekata od strane volontera	6
2.6. Broj volonterskih sati	8 000

3. EDUCIRANJE JAVNOSTI O ODRŽIVOM GOSPODARENJU MORSKIM RESURSIMA

	Ciljana vrijednost
3.1. Broj aktivnosti usmjerenih na upravljanje morskim resursima	6
3.2. Broj okruglih stolova, konzultantskih radionica i ostalih posredničkih aktivnosti	6
3.3. Broj (zaštićenih) morskih područja kojima je unaprijeđen stupanj zaštite posrednim ili neposrednim djelovanjem Društva	1
3.4. Broj (educiranih) sudionika radionica i ostalih edukativnih aktivnosti	30
3.5. Broj partnerskih organizacija i drugih dionika koji su izravno ili neizravno sudjelovali u vezanim aktivnostima	3
3.6. Broj znanstveno-popularnih članaka usmjerenih na problematiku	3

4. DOPRINOS BIOLOŠKOM ISTRAŽIVANJU JADRANSKOG MORA

	Ciljana vrijednost
4.1. Broj bioloških/interdisciplinarnih istraživanja provedenih od strane Društva	3
4.2. Broj provedenih programa praćenja stanja/monitoringa	6
4.3. Broj izrađenih stručnih izvješća i analiza	9
4.4. Broj publiciranih znanstvenih publikacija	6
4.5. Broj znanstvenih i stručnih izlaganja na konferencijama	6

5. JAČANJE KAPACITETA DRUŠTVA I PROMOCIJA RADA DRUŠTVA

	Ciljana vrijednost
5.1. Broj novih članova Društva	10
5.2. Broj novih zaposlenika Društva	3
5.3. Broj edukacija usmjerenih na jačanje kapaciteta članova Društva	6
5.4. Broj izrađenih promotivnih materijala	1000
5.5. Broj objava na društvenim mrežama i web stranici Društva	1000
5.6. Broj izjava za medije	30
5.7. Broj predstavljanja na javnim događajima	9

7 ZAKLJUČAK

Izrada trećeg po redu strateškog plana djelovanja Društva 20000 milja značajan je korak za budući rad Društva.

Izrada Strateškog plana pobudila je kod korisnika kreativnost i promišljanje o mogućim akcijama koje treba poduzeti - kreirano je više opcija, provjeren je smisao tih opcija i donesena je odluka o načinu primjene istih. Tako napravljen Strateški plan povećava šanse da se aktivnostima Društva iz dana u dan postignu željeni rezultati te ostvari uspješna transformacija organizacije kao agilne udruge vođene strategijom utjecaja.

Po provedbi Strateškog plana, mjerenjem pokazatelja uspješnosti, Društvo će dobiti odgovor na pitanje ide li u pravom smjeru i stiže li tamo gdje želi što će biti odlična podloga za nastavak strateškog planiranja po završetku 2023. godine